CINOBAŇA
Cinobanský občasník

ROČNÍK X. ČÍSLO: 3 CENA: nepredajné

(ne) VYPOČUTÉ

NIE SÚ TO LEN VÝHOVORKY

Pri práci miestnych poslancov sa často stretávame s názormi občanov, ktorí sú presvedčení, že starosta a miestne zastupiteľstvo môžu na základe požiadaviek na riešenie problémov občanov zabezpečiť presadenie takého riešenia problému, aké si občan (skupina občanov) predstavuje.

V prípade, že riešenie nezodpovedá požiadavkám, prevláda vo verejnosti názor, že zodpovednosť za **„nevypočuté“** požiadavky občanov je na pleciach starostu a poslancov samosprávy.

Pravdaže hlavnou úlohou samosprávy je nepochybne riešenie problémov občanov. Veď samotné slovo **„starosta“** je odvodené od slova starať sa – v tomto prípade o občanov. Treba si však uvedomiť (bez výhovoriek), že akákoľvek činnosť samosprávy je definovaná Ústavou SR a zákonmi Slovenskej republiky (článok 2 Ústavy SR). Ďalej zákonom č. 369/90 Zb. o obecnom zriadení. Modelovým príkladom môže byť územné a stavebné konanie, v ktorom obec vykonáva prenesený výkon štátnej správy (stavebný zákon č. 50/1976 Zb.). U občanov často vzniká dojem, že starosta môže v územnom a stavebnom konaní postupovať tak, ako sa mu zachce – podľa práve prevládajúcich nálad alebo iných pohnútok, že starosta môže napr. stavbu nepovoliť z dôvodu nesúhlasu susedov, prípadne nesúhlasu samosprávy. V územnom a stavebnom konaní však možno konať len v medziach zákona, čo v praxi znamená, ak investor spĺňa podmienky stanovené zákonom (súlad s územným plánom, vlastnícke vzťahy a pod.), nemôže stavebný úrad svojvoľne stavbu nepovoliť. V stavebnom konaní teda starosta môže zohľadňovať len zákonné podmienky.

Každý volený predstaviteľ samosprávy začína svoje funkčné obdobie slávnostným sľubom – že sa bude riadiť Ústavou a platnými zákonmi Slovenskej republiky. Treba teda pochopiť, že samospráva môže konať len vo veciach, ktoré jej umožňujú zákony.

V prípade, že boli vyčerpané všetky zákonné možnosti na riešenie problému (odvolacie konanie, resp. súdne konanie), treba akceptovať konečné zákonné rozhodnutia. Viem, je to ťažké, najmä ak často konáme emotívne.

Jozef Varga

www.cinobana.sk

Na CINOBANSKOM KOTLÍKU bodovali poslanci

Foto: Maroš Kuric

STRETLI SA HELIGÓNKARI

Foto: Michal Garaj

Voľby do Európskeho parlamentu
Volebná účasť a výsledky volieb v Cinobani viac na str.2

Ohliadnutie za uplynulým mesiacom strana 4

MEMORIÁL EVALDA KANTORÁKA strana 8

PRISPEJTE AJ VY K SKVALITNENIU OBSAHU VAŠICH NOVÍN

O B E C N Ý Ú R A D I N F O R M U J E

Zbor pre občianske záležitosti pri Obecnom zastupiteľstve v Cinobani vyzýva rodičov detí, ktoré sa narodili v období od apríla 2013 do apríla 2014 a ktorí by mali záujem zúčastniť sa obradu uvítania svojich detí do života, ktoré organizuje Zbor pre občianske záležitosti, sa môžu prihlásiť do 20. júna 2014 na Obecnom úrade v Cinobani u pani Spodniakovej Eriky, matrikárky

Podľa § 3 ods.1 písm.b) zákona č.220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č.245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je každý vlastník poľnohospodárskej pôdy alebo nájomca a správca poľnohospodárskej pôdy povinný **predchádzať výskytu a šíreniu burín** na neobrábaných pozemkoch. Za porušenie povinnosti starostlivosti o poľnohospodársku pôdu môže byť fyzickej osobe alebo fyzickej osobe - podnikateľovi uložená pokuta.
Vlastníci zaburinených pozemkov svojou nečinnosťou ohrozujú aj susedné pozemky. Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práva povinnosti vyplývajúcich z občianskoprávnych vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Občiansky zákonník ukladá každému vlastníkovi veci alebo pozemku povinnosť zdržať sa všetkého, čím by **nad mieru primeranú pomerom obťažoval iného alebo čím by vážne ohrozoval výkon jeho práv**.

Obec Cinobaňa upozorňuje všetkých majiteľov a držiteľov psov, že voľný pohyb psov je na celom území obce **ZAKÁZANÝ.** Na verejnom priestranstve je možné viesť psov len na vodítku bezpečne upevnenom na obojku alebo prsnom postroji a s náhubkom! Držiteľ psa je povinný predchádzať tomu, aby pes útočil alebo iným spôsobom ohrozoval človeka alebo iné zvieratá.

Na území obce je vstup so psom zakázaný na miesta označené **ZÁKAZOM.**
Za porušenie povinností ustanovených vo Všeobecne záväznom nariadení o chove psov a povinnostiach chovateľov psov bude Obec udeľovať pokuty.

Informácie zo *zastupiteľstva*

Obecné zastupiteľstvo zasadalo 23.apríla 2014.

Poslanci na svojom prvom zasadnutí okrem iných bodov schválili:

- VZN č. 18/2014 o chove psov a povinnostiach chovateľov a majiteľov psov v Obci Cinobaňa
- VZN č. 27/2014 o zákaze predaja a používania alkoholických nápojov
- VZN č.10/2014 o vyhradení miesta a plochy na umiestňovanie volebných plagátov a iných nosičov informácií

Poslanci sa zaoberali aj výberom projektov nových autobusových zastávok pre Katarínsku Hutu a Turíčky, umiestnením pamätnej tabule francúzskym partizánom pri príležitosti 70. výročia SNP na budovu Obecného úradu v Cinobani, prípravou májových podujatí, zobrali na vedomie kritiku na prácu aktivačných pracovníkov.

Ján Antal prečítal zápis zo zasadnutia komisie na overenie petície podanej dňa 17.3.2014: Komisia preverila všetky náležitosti podanej petície a dospela k záveru, že petícia nemá také vecné nedostatky, ktoré by znemožnili jej prešetrenie a konštatuje, že petícia je v súlade s právnymi predpismi ustanovených v zákone o petičnom práve – Zák. č. 85/1990 Zb. Komisia odporučila stavebnej a finančnej komisii prehodnotiť oba projekty tlakovej a gravitačnej kanalizácie z hľadiska finančného a stavebno-technického, s následným odporúčaním pre najbližšie OZ.
Prítomní občania vyjadrili názor, že v obecných novinách by mohlo byť zverejňované aj hospodárenie obce, či sa obec nezadlžuje a či prosperuje.

Najbližšie zasadnutie OZ sa bude konať 25. júna 2014.

Spracovala Silvia Očovanová

VOĽBY do parlamentu

Prehľad o priebehu a výsledku hlasovania z voľby do Európskeho parlamentu v obci Cinobaňa

Volebná účasť - 10,32 % (oprávnených voličov – 1803, k volebným urnám pristúpilo 186 voličov, ktorí odovzdali 181 platných hlasov)

Okrsky:

Cinobaňa: voličov – 1134, volebné právo využilo 126, odovzdaných platných hlasov 122, volebná účasť **11,11 %.**

Katarínska Huta: voličov – 497, volebné právo využilo 42, odovzdaných platných hlasov 41, volebná účasť **8,45 %.**

Turičky: voličov – 172, volebné právo využilo 18, odovzdaných platných hlasov 18, volebná účasť **10,46 %.**

Počet platných hlasov odovzdaných pre každú politickú stranu, politické hnutie alebo koalíciu:

1. SMER - sociálna demokracia	**73 hlasov**
2. Kresťanskodemokratické hnutie	17 hlasov
3. Komunistická strana Slovenska	12 hlasov
4. Slovenská demokratická a kresťanská únia - Demokratická strana	12 hlasov
5. Slovenská národná strana	10 hlasov
6.NOVA, Konzervatívni demokrati Slovenska, Občianska konzervatívna strana	9 hlasov
7. Strana TIP	9 hlasov
8. OBYČAJNÍ ĽUDIA a nezávislé Osobnosti	9 hlasov
9. Ľudová strana Naše Slovensko	6 hlasov
10. Právo a spravodlivosť	5 hlasov
11. Sloboda a Solidarita	4 hlasy
12. Úsvit	4 hlasy
13. Národ a Spravodlivosť - naša strana	3 hlasy
14. Kresťanská Slovenská Národná Strana	3 hlasy
15. Strana zelených	2 hlasy
16. 7 statočných regionálna Strana Slovenska	2 hlasy
17. Demokratická Občianska Strana	1 hlas

Strany, ktoré nezískali ani jeden hlas:
Slovenská ľudová strana, Magnificat Slovakia, Maďarská kresťanskodemokratická aliancia – Magyar Kereszténydemokrata Szovetség, Európska demokratická strana, Nový Parlament, MOST – HÍD, Strana demokratického Slovenska, VZDOR - strana práce, Strana moderného Slovenska, Strana občianskej ľavice, Priama demokracia, Kresťanská ľudová strana, Strana maďarskej komunity - Magyar Kozosség Pártja

Spracovala Anna Pupalová

Všimli sme si ...

Aktivační pracovníci vyčistili roky zarastenú plochu popri ceste v Maši, pri futbalovom ihrisku CŠK. Vyčistený a upravený je aj breh nad bývalou železničnou stanicou v Katarínskej Hute.

Projekt Terénnej sociálnej práce

EURÓPSKA ÚNIA
Európsky sociálny fond
Fond sociálneho rozvoja
ZAMESTNANOSŤ A SOCIÁLNA INKLÚZIA

INFORMOVANIE O RIEŠENÍ SOCIÁLNYCH PROBLÉMOV V OBCI

Na základe mnohých sťažností a obviňovania obecného úradu z nekonania od obyvateľov obce vydáva obec Cinobaňa toto vyhlásenie o riešení problému s občiankou obce Cinobaňa Jankou P.

Problém s Jankou P. nastal v čase, keď dalo bytové spoločenstvo v roku 2010 na základe vysokých dlhov jej byt do dražby a ona bola z bytu vysťahovaná. Z menovanej sa stala bezdomovkyňa, nakoľko Obec Cinobaňa nedisponuje žiadnymi nájomnými bytmi, ani nemá prostriedky na poskytovanie sociálnych služieb vo forme nocľaháreň, útulku, domova na pol ceste či zariadenia núdzového bývania. Obec však pomohla klientke uzatvoriť zmluvu o poskytovaní sociálnej služby v azylovom dome v Lučenci. Keďže zakrátko Janka P. podľahla alkoholizmu, bola jej poskytovaná sociálna služba zrušená a deti boli umiestnené do detského domova.

Obec Janke P. navrhla pomoc pri zabezpečení protialkoholického liečenia. Janka P. súhlasila s hospitalizáciou na protialkoholickom liečení vo Všeobecnej nemocnici v Rimavskej Sobote. Po návrate z hospitalizácie však klientka pokračovala v predchádzajúcom spôsobe života. Obec Cinobaňa jej preto znova dohodla ďalšie protialkoholické liečenie, tentokrát v zariadení v Hronovciach, kde ju osobne bol zaviesť starosta obce Jozef Melicher.

Po návrate asi rok úspešne abstinovala a začala naprávať svoju sociálnu situáciu, chcela riešiť svoj bytový problém, ako aj upraviť svoje rodinné pomery, aby jej boli vrátené deti.

V období apríla 2013, keď sa začal v obci realizovať projekt terénnej sociálnej práce, boli pracovníci TSP poverení riešením tohto problému. Na základe iniciatívy sociálnych pracovníkov boli dohodnuté pracovné pohovory v rôznych personálnych agentúrach.

V agentúre Euro-trade, konkrétne v SAMSUNGU Voderady, sa úspešne zúčastnila pohovoru, kde jej bolo ponúknuté aj okamžité nastúpenie do práce. Toto však, z nám neznámeho dôvodu, odmietla. Pracovníci TSP jej aj naďalej pravidelne ponúkali pracovné ponuky. Klientke však nevyhovovala žiadna z vyhľadaných a ponúkaných prác, a naďalej tak zostala v evidencii ÚPSVaR.

Janke P. bola znova ponúknutá možnosť ísť bývať do zariadenia núdzového bývania v Lučenci, s čím súhlasila. V lete 2013 nadviazali pracovníci obce kontakt so zástupcami OZ Za dôstojný život Lučenec, ktorí prevádzkujú zariadenie núdzového bývania v Lučenci. Nástup do zariadenia bol dohodnutý na september 2013.

Janka P. však prestala abstinovať a znova podľahla alkoholu, preto bol nástup do zariadenia od OZ Za dôstojný život Lučenec odmietnutý, nakoľko klientka by im tam spôsobovala problémy a oznámili nám, že ju prijmú len, keď prestane požívať alkohol.

Obec preto okamžite kontaktovala jej psychiatra a na základe tejto intervencie bola za doprovodu sociálneho pracovníka obce a starostu hospitalizovaná v protialkoholickom zariadení v Rimavskej Sobote.

Po týždni ju však vykázali z hospitalizácie z dôvodu nespolupráce a rušivého vplyvu na ostatných pacientov. Sociálni pracovníci obce preto oslovili všetky protialkoholické liečebne na Slovensku so žiadosťou o umiestnenie. Jedinou liečebňou, kde boli ochotní klientku umiestniť, bola Nemocnica s poliklinikou sv. Barbory v Rožňave. Tam bola odvezená pracovníkom obecného úradu sprevádzaného sociálnym pracovníkom obce. Po mesiaci ju boli sociálni pracovníci obce vyzdvihnúť v Rožňave.

Sociálni pracovníci obce ďalej po návrate z liečenia uzavreli zmluvu o poskytovaní ubytovania v Centre pre občana a rodinu v Lučenci a sprevádzali klientku do tohto zariadenia núdzového bývania, kde bola prijatá. Stav klientky bol priebežne telefonicky monitorovaný sociálnymi pracovníkmi obce.

Janka P. však nedokázala akceptovať podmienky a povinnosti v zariadení a znova sa vrátila k alkoholu, na základe čoho ju zo zariadenia núdzového bývania v Lučenci vylúčili.

S Jankou P. sociálni pracovníci obce preberali všetky možnosti a odporučili jej vyhľadať svojich príbuzných, aby ich požiada o pomoc, ona však túto možnosť zavrhla.

V prípade Janky P., aj napriek veľkej snahe Obce a prechodnému zlepšeniu kvality života, nakoniec dochádza opäť k sociálnej exklúzii. Pomoc komplikuje prístup klientky, jej nereálny spôsob myslenia, odmietavý prístup k akejkoľvek zmene v jej správaní, neustále vracanie sa klientky k pocitu krivdy zo strany spoločnosti a občanov, časté skresľovanie informácií od klientky, zavádzanie, klamanie. Účasť klienta na riešení problémov bola veľmi malá alebo takmer žiadna. Pri hľadaní zamestnania nespolupracovala. Obec Cinobaňa už nemá takmer žiadne možnosti, ako problém vyriešiť, pokiaľ to menovaná sama nechce. Janka P. je svojprávny človek, zodpovedný za svoje činy. Podľa princípu Sociálnej subsidiarity každý jednotlivec, subjekt je povinný priebežne zdokonaľovať spôsob svojho života a prijať zodpovednosť za svoj život. Ak túto možnosť nemá, musí mu pomôcť rodina. Rodina si má pomáhať sama svojimi silami na princípe vnútrorodinnej solidarity, ak je to možné.

Ak si nevie pomôcť, oslovuje iné spoločenstvá: priateľov, charitu, obec a nakoniec štát. Štát je teda na poslednom mieste, a až keď sú všetky druhy pomoci vyčerpané, pomáha štát a ním vytvorené a určené inštitúcie a subjekty.

Mgr. Peter Katona, terénny sociálny pracovník obce

Tradícia?

Už dávno nie!

Nechápem, prečo sa za každú cenu snažíme udržiavať tradície netradičným spôsobom. Ako prvý príklad prznenia tradícií je stavanie mája. Máje odjakživa stavali mládenci svojim milovaným dievčatám. Každej pred jej domovom. Máje mládenci chystali družne v hore a pod rúškom tmy ich montovali na brány či priedomia. A ako to vyzerá dnes? Obec zabezpečí mája, obec zabezpečí jeho postavenie (samozrejme ho stavajú starí chlapi a mládenci sa len ticho prizerajú), obec zabezpečí občerstvenie aj kultúrny program. Naozaj je to tradícia?

Ďalším príkladom je „pálenie vatry“. Ukončenie 2.svetovej vojny je nepochybne udalosť hodná oslavy. Pálenie vatry zaviedli počas socializmu a vždy sa oslavoval 9.mája. Až po nežnej revolúcii sme sa dozvedeli, prečo sa neoslavoval koniec vojny 8.mája. Jeden deň hore-dolu nevadí. Dôležité je, že sme hrôzy vojny nikdy nepoznali a dúfam, ani nebudeme zažívať. Ale rád by som podotkol, že vatry mali aj svoj praktický význam, a preto sa stavajú každý rok. Ale na kopci, z ktorého vždy bolo vidieť aj iné vatry. A naopak. Ale stavať vatru kdesi v doline na ihrisku? Ďakujem, o takú tradíciu nestojím.

Možno so mnou nebudú viacerí súhlasiť, ale je to môj názor. Každému sa nedá vyhovieť. Jasným príkladom je pokus o vytvorenie novodobej tradície obecných zakáľačiek. Veľa ľudí nepochopilo, prečo sa nepredávajú jaternice v jednom čase s klobáskami. Lebo sa ponáhľame? Kde?

Začala sezóna folklórnych festivalov. Tiež jedna z tradícií, ktoré pripomínajú ľudové zvyky. Koľko ľudí tam na program ani nepozrie, len sa idú jednoducho - ožrať. Príležitosť?

Ale to sme my - Slováci. Všetko skritizovať, o nič neprejaviť záujem, nikdy neukázať možnosti, nepriložiť ruku k dielu. Áno, aj ja, aj Ty, aj oni. Prevažná väčšina ...

Julo Jarábek

Nasledujúce číslo **Cinobanského občasníka** vyjde na prelome mesiacov **júl a august 2014**.

Informácia pre dopisovateľov: Uzávierka čísla X/4 je do **15. júla**.

INZERCIA

DEDINA MÔJHO DETSTVA

Cena publikácie: 5,00 €

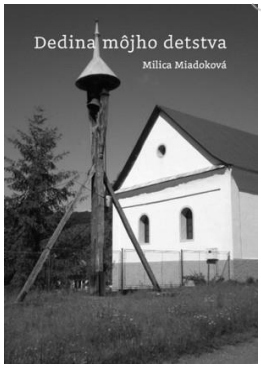

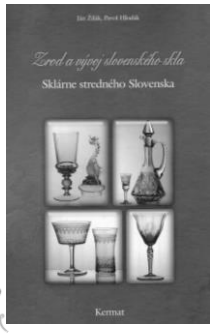

ZROD A VÝVOJ SLOVENSKÉHO SKLA

Cena publikácie: 21,00 €

Knihy si môžete zakúpiť alebo objednať v kancelárii kultúrneho pracovníka na Obecnom úrade v Cinobani.

OHLIADNUTIE ZA UPLYNULÝM MESIACOM

Foto: Michal Šlichta

STAVANIE MÁJA

Tradične, ako každý rok sme spoločne privítali mesiac máj postavením mája. Posledný aprílový deň sa na námestí obce zišli viac ako dve stovky obyvateľov, ktorým sa prihovoril starosta obce, spoločne sme vzhliadli kultúrny program detí z folklórneho súboru Cinobanček pri materskej škole a žiakov základnej školy, a potom už nastala najnapínavejšia časť programu. Vysoký a stuhami ozdobený máj postavili chlapi na určenom mieste, kde zdobil obec celý mesiac.

OSLAVY VÍŤAZSTVA

Pamätné májové dni sme si v predvečer sviatku Dňa víťazstva nad fašizmom pripomenuli najskôr popoludní pri pamätníku na námestí obce spomienkovým aktom kladenia kytice a vo večerných hodinách po dvadsiatej zapálením tradičnej vatry na ihrisku v Cinobani Maši.

Foto: Silvia Očovanová

CINOBANSKÝ KOTLÍK

„Snažíme sa o založenie tradície. Aby sa naši občania viac spoločne stretávali. Cinobanský kotlík by nemal byť iba o jedle, pri jeho organizovaní sme mysleli viac na to, aby sa všetci jeho účastníci a návštevníci dobre cítili, aby sa stretli priatelia, susedia a spoločne zabudli na starosti a trápenia, ktoré nám život prináša akosi častejšie a dôvodov na úsmev je čím ďalej tým menej." hovorí starosta obce Jozef Melicher. Tento rok organizovala Obec Cinobaňa už štvrtý ročník súťaže o najlepší guľáš. Aj keď toto pomenovanie nie je až tak na mieste. Pretože všetky guľáše boli určite vynikajúce a osobité, o čom svedčili po ukončení akcie aj prázdne kotlíky. Komisia mala ťažkú úlohu vybrať ten najlepší. Víťaz však môže byť iba jeden, keď je tak stanovené. Hodnotenie jednotlivých vzoriek bolo anonymné. Čo zaručovalo nestrannosť. Každé z družstiev si vylosovalo svoju obálku, ktorá bola až do odovzdania vzoriek zalepená. Takže ani súťažiaci, ani hodnotiaci nepoznali čísla jednotlivých družstiev. Zárukou objektívneho hodnotenia

mali byť aj dvaja, taktiež vylosovaní zástupcovia zo zúčastnených družstiev, ktorí boli jedni z členov komisie. Trošku však mrzí, že aj napriek opatreniam a snahe o čo najtransparentnejšie hodnotenie a zaručenie anonymity sa stretnete s „názorom", že to organizátori urobili naschvál a výsledky zmanipulovali a že vyhrali „vyvolení".... Čo na to povedať? Asi najlepšie nič. Na druhej strane je pochopiteľné, že všetci kuchári majú radi, ak ich za kulinárske zručnosti chvália. Je to v ľudskej povahe, chcieť vyhrávať, byť prvý!

Obec Cinobaňa ďakuje všetkým súťažiacim družstvám (aj tým, ktorí nestrávili „neúspech") – Turičanom, ZŠ Cinobaňa, Poľovníckej spoločnosti Strieborná, Družstvu „zlepenec", Roma a.s., Family Červenákos, Juniorom z Pustatiny, Spoločenstvu evanjelických žien, OZ Cinobančan, družstvu Zaťko, susedom z Hradišťa a Poslancom obecného zastupiteľstva za vytvorenie vynikajúcej atmosféry, za neopakovateľné zážitky, za spoločné príjemné chvíle zo stretnutí priateľov.

Pre tých, ktorí sa na „kotlík" z akýchkoľvek dôvodov nedostali, prinášame konečné hodnotenie a vyhlásenie víťazov:

1. miesto družstvo Poslancov OZ
2. miesto Občianske združenie Cinobančan
3. miesto „Evženy" - Spoločenstvo evanjelických žien

Návštevníci podujatia rozhodovali aj o udelení ceny diváka, ktorú získalo družstvo Poslancov obecného zastupiteľstva s počtom 486 hlasov.

HELIGÓNKARI

Prešli aj sedem chotárov, aby sa po siedmykrát stretli a v siedmych kolách predviedli svoje umenie. A aby tých sedmičiek nebolo málo, pridám ešte jednu, 17. máj 2014.

Veselo. Hádam toto slovo dokonale vystihuje atmosféru sobotňajšieho dňa v Cinobani. A to aj napriek pochmúrnemu a studenému májovému počasiu. Možno je to práve preto, že sa stretli priatelia a milovníci heligóniek. Prišli si na svoje, pretože jej zvučný a veselý tón sa rozliehal obcou už od obeda, aj napriek tomu, že samotné podujatie začínalo v miestnom kultúrnom dome o piatej popoludní. A nechýbal ani povoz s koňmi, ktorý veselých domácich muzikantov previezol po uliciach obce a pozýval všetkých susedov na program. Nedali sa dlho prosiť a prišli. Zaplnili sálu do posledného miesta.

Keď pred siedmimi rokmi pripravovali organizátori prvý ročník, ani len netušili, aký ohlas bude v budúcich rokoch toto podujatie mať. Že sa z neho doslova stane malý obecný sviatok. A nielen to. Stretávajú sa tu známi a priatelia, aj celé rodiny, zaspievajú si, porozprávajú sa, vypijú dúšok vína či kalíštek domácej. Zabudnú na starosti. *„Som veľmi rád, že popri Budinej a Kokave, ktoré majú v našom okrese dlhoročnú folklórnu tradíciu, sa pomaly aj v Cinobani tento zvyk udomácňuje. Tradíciu stretnutí heligónkarov začala podporovať ešte moja predchodkyňa pani Švikruhová a terajšie vedenie obce v nej stále pokračuje. Snažíme sa zvyšovať úroveň podujatia a vytvoriť dobrú atmosféru, aby sa všetci návštevníci v našej obci cítili dobre. Dostávame spätné väzby, že je tomu tak,"* hovorí starosta Jozef Melicher, ktorý v úvode programu všetkých osobne privítal.

To už sa na pódiu zdravil divákov veselý moderátor programu Lukáš Pelč. Vo vyšívanej košeli a s klobúčikom na hlave dokonale zapadol medzi účinkujúcich. Podľa tradície ako prvých na pódiu predstavil domácich. Prvé kolo otvorila Zuzana Furmanová spolu so sestrou Petrou. Nechýbali bratia Janko a Juraj Mahútovci, Janko Podhora, Ján a Rudolf Spodniakovci spolu s Kristínkou Skypalovou a Luckou Spodniakovou. K domácim sa pridali aj František Gajdoš s dcérou Ivetkou. Prvé kolo vystriedalo druhé, tretie až siedme. Na pódiu sa predstavilo viac ako 45 účinkujúcich. Heligónkari z Poltára, Lučenca, Vidinej, Divína, Podrečian. Prišli z Kokavy, Detvy, Rimavskej Soboty aj Klenovčania.

Program trval do večerných hodín. V kultúrnom dome to žilo aj dlho po „spustení opony". Niet sa kam ponáhľať, veď pri dobrej muzike a s priateľmi je svet vždy krajší.

Obec Cinobaňa ďakuje za pomoc a spoluprácu Novohradskému osvetovému stredisku Lučenec, účinkujúcim, sponzorom, poslancom obecného zastupiteľstva, pracovníkom obce, aktivačným pracovníkom a divákom.

Pripravila: Silvia Očovanová, Foto: Maroš Kuric

NAPÍSALI STE NÁM

V minulých číslach Cinobanského občasníka ma zaujalo niekoľko článkov. Veľmi rád chodím do prírody na turistiku. A práve okolie Cinobane je bohom obdarené nádhernou prírodou. Celá obec je obkolesená lesmi. Dominantou je vrch Strieborná. Oslovili ma články pána Michala Šarkana st. a pána Júliusa Jarábeka. Písali o vystavaní rozhľadne na Striebornej. Tá tam stála aj kedysi. V zime som sa dozvedel, že nad Kremnicou na Krahulskom vrchu otvorili novú rozhľadňu. Bol som sa tam pozrieť. Stretol som tam veľa ľudí. Rodiny s deťmi, ba aj starších turistov. Krásna rozhľadňa, pekný výhľad. Myslím, že to bol dobrý nápad, ktorý prilákal veľa ľudí, hlavne keď sa tomu urobí dobrá reklama. Bolo by to krásne, keby bola taká, možno jednoduchšia rozhľadňa aj na Striebornej. Iste by to stálo za ten krásny výhľad, či už cez deň alebo večer za pekného počasia. Bolo by dobré sprístupniť a vyčistiť okolité studničky s vodou. Tak som rozmýšľal, čo by som ukázal ľuďom, ktorí by prvýkrát prišli so mnou do Cinobane. Predovšetkým nádhernú okolitú prírodu. Tiež rastliny a zvieratá, či krásne staré duby pod Striebornou. Cinobaňa má aj bohatú históriu baníctva, sklárskej výroby, históriu obce. Vzácne sú aj archeologické objavy kyjatickej kultúry staré vyše 3000 rokov. No a samozrejme súčasnú raritu obce - námestie s lavičkami, kde by sa mohli pousádzať ľudia z 2 až 3 autobusov plných výletníkov.

Pri tomto uvažovaní ma napadla taká myšlienka. Veď všetky tieto veci by bolo možné vidieť na jednej krásnej prechádzke. Stačilo by urobiť v Cinobani turisticko-náučný chodník. Trasa by mohla byť napríklad: Cinobaňa námestie- archeologické nálezisko po Striebornú- Katarínska Huta- Maša- okolo bývalej kováčne späť na námestie. Pre zdatnejších turistov s odbočkou k rozhľadni na Striebornej. Po ceste by mohlo byť niekoľko náučných tabúľ. Napríklad história obce, história baníctva, história sklárstva, archeologické nálezisko, rastliny, zvieratá, architektúra starých dvorov a domov, ľudové hudobné nástroje Majstra pána Kobličeka, železnica, okolité lazy (Hrnčiarky, Žihľava) alebo mnohé iné. Trasa chodníka a témy na náučných tabuliach by mali byť podľa návrhu občanov Cinobane a okolia, samozrejme so súhlasom pána starostu a ostatných zástupcov obecného úradu. O tomto informačnom- náučnom turistickom chodníku Cinobaňa som sa rozprával aj s odborníkom y Komenského univerzity v Bratislave, z prírodovedeckej fakulty, s vedúcim katedry regionálnej geografie Slovenska. Profesor Viliam Lauko (môj brat) povedal, že tento nápad sa mu páči. Sám sa ponúkol, že by vypracoval materiály na informačné tabule, týkajúce sa geografie a prírody okolia Cinobane. Tiež som navštívil Ing. Andreu Hrončekobvú z turisticko-informačnej kancelárie v Poltári. Oni hneď začali zisťovať možnosti financovania turisticko-náučného chodníka Cinobaňa a veci potrebné k tomuto projektu. Oboznámi s týmto nápadom aj zástupcov obecného úradu. Som si vedomý, že to organizačne a finančne zvládnuť nebude jednoduché.

Bol by som rád, keby sa k tomu občania vyjadrili. Predstavte si len, že Cinobaňa by mala svoj turisticko-náučný chodník. To by isto prilákalo turistov a návštevníkov. Určite by to aj pri dobrej reklame zviditeľnilo Cinobaňu a okolie. Bolo by to aj užitočné pre deti a domácich záujemcov, aby lepšie poznali históriu a prírodu v okolí Cinobane. V Cinobani bývajú rôzne kultúrne, spoločenské a turistické akcie. Návštevníci týchto akcií by mohli využívať tento chodník. Ak by bola na Striebornej rozhľadňa, mohla by pribudnúť ešte jedna zaujímavá akcia. V lete za pekného počasia a jasnej oblohy nočný výstup na Striebornú. Nočný pohľad na vzdialené osvetlené miesto, a tiež pozorovanie nočnej hviezdnej oblohy.

Žalmista Dávid píše v 8.žalme tieto krásne úvahy. Keď vidím nebesia, dielo tvojich prstov, mesiac a hviezdy, ktoré si postavil, myslím si: čo je smrteľný človek, že pamätáš na neho. Učinil si ho málo menším, než jeho boh. Korunoval si ho slávou a cťou. Učinil si ho vládcom nad dielami svojich rúk. Pri sledovaní hviezdnej oblohy môžeme prežívať krásne romantické chvíle. Človek je proti vesmíru malý, a predsa mu Boh dáva veľké možnosti.

Hodne sa v Občasníku píše o lavičkách na námestí. Cinobančania sa s tým musia zmieriť. Iste to má aj nedostatky, ale aj pozitívne stránky. Bolo by treba výsadbou rastlín alebo tienidlami na strieškach zabezpečiť chládok. Bolo by tam príjemné posedenie pri kávičke alebo zmrzline, ak by bol blízko stánok s občerstvením. Tiež ma zaujali témy, napríklad súťaž o najkrajšiu fotografiu, alebo fotky upravených dvorov, záhradiek a balkónov. Tak isto aj články z rôznych kultúrnych, športových a iných akcií.

Ešte ma veľmi oslovili a potešili články o projekte základnej školy- Zelená oáza pod modrým nebom. Je to veľmi múdre rozhodnutie, aby sa deti učili poznať a ochraňovať človeka a prírodu (OČaP), ochraňovať vodu triediť odpad a iné projekty ako Živica a Zelená škola. Prajem učiteľom a deťom veľa úspechov v práci.

Je naozaj o čom písať v Cinobanskom občasníku. Každý si tam môže nájsť niečo zaujímavé pre seba. Porozmýšľajte o novom turisticko-náučnom chodníku Cinobaňa, či o rozhľadni na Striebornej. Verím, že pribudne veľa dobrých nápadov, ako zlepšiť a spríjemniť život v Cinobani. Ako zveľadiť a zviditeľniť túto krásnu obec nielen pre Cinobančanov, ale aj návštevníkov. Aby sme mohli ukázať svojim deťom a vnúčatám, že toto sme vybudovali my a naši rodičia. Treba prezentovať vzácnu históriu a krásnu okolitú prírodu.

Chcem sa poďakovať redakčnej rade Cinobanského občasníka a prispievateľom za to, že už 10 rokov máme vďaka ich obetavej práci tieto obecné noviny. Ja vám prajem veľa nápadov a úspechov v ďalšej práci, veľa pevného zdravia a šťastia v osobnom živote. A všetkým občanom a priateľom Cinobane úžitok a dobrý pocit pri písaní do Občasníka alebo pri jeho čítaní. Nech vám Pán Boh pomáha pri vašej užitočnej práci.

Ing. Ondrej Lauko, Prievidza

STRETNUTIE PO ROKOCH

Stretnutie bývalých spolužiakov z osemročnej základnej školy v Katarínskej Hute (ročník 1943) sa uskutočnilo po 57 rokoch v Cinobani 16. mája 2014. Spoločne do triedy chodilo 34 detí. Stretnutia sa zúčastnilo 14 spolužiakov, ktorí prišli od Prešova, Bratislavy, Veľkého Krtíša, a dokonca aj z českej Ostravy. Samozrejme, nechýbali spolužiaci, ktorí ostali verní Cinobani. Na príjemnom posedení, ktoré sa konalo v jedálni základnej školy, spoločne spomínali aj na tých, ktorí nemohli prísť (7), ale aj na tých, ktorí sa už stretnutia nedožili (13). Hlavnými organizátormi boli Milan Boroš, Ivan Miadok a Vladimír Korim. Stretnutie bolo pre všetkých veľmi dojímavé a srdečné, veď sa nevideli viac ako 50 rokov. Mali si čo povedať, s čím sa pochváliť. Spoločne zaspomínali na bezstarostné chvíle detstva, na šibalstvá a veselé zážitky, ktoré im nikto nezoberie. Pripomínali ich čiernobiele fotografie, ktoré si priniesli. Mnohé sa zmenilo. Jedno však ostáva. Priateľstvo a radosť zo spoločne strávených chvíľ.

Ďakujeme vedeniu ZŠ s MŠ, vedúcej školskej jedálne a personálu za pomoc a poskytnutie priestorov.

Vladimír Korim

POZDRAV OD SUSEDOV

Od susednej dediny Cinobaňa bývam „čo by kameňom dohodil“, no Cinobanský občasník sa mi do rúk dostal po prvýkrát. Vítam ho s poďakovaním a som ním úprimne nadšená. Priznávam, čo do obsahu som neočakávala až takú vysokú úroveň. Nachádza sa v ňom všetko, čo občana žijúceho v tejto rozsiahlej a početnej obci zaujme, čo pre svoju informovanosť a všeobecnú rozhľadenosť potrebuje. Časopis pôsobivo štrukturovaný, s perfektnou grafickou úpravou, navyše zaujímavo koncipovaný, obsahovo nadväzujúci. Články vychádzajúce z pera kolektívu sú aktuálne, na požadovanej vysokej úrovni. Každá informácia je hlboko premyslená, má svoje miesto, význam. Prekvapením pre mňa sú Informácie zo zastupiteľstva, čo je v niektorých obciach chronicky absolútnou neznámou. Každý článok, udalosť sú tematicky precízne spracované. História, šport, školské aktivity, aktivity dospelých, náboženské, spoločensko-kultúrne oznamy, pozornosť venovaná jubilantom, sviatkom.... skrátka, systematické mapovanie okolia širokú verejnosť neprestáva zaujímať. Pre jeho prehľadnosť, obrazovú a tematickú postupnosť sa časopis stáva príjemným, oddychovým čítaním.

Vychádzanie Cinobanského občasníka je nesporne zásluhou samotného starostu, pána Jozefa Melichera, ktorému racionálnym hospodárením zostáva aj na vydávanie časopisu pre jeho spoluobčanov. Nebyť však nadšeného a zohratého kolektívu oplývajúceho talentom a odbornosťou, pod úspešnou taktovkou kreatívnej a prezieravej šéfredaktorky pani Silvie Očovanovej, by sa váš časopis tak zaujímavým a obľúbeným čítaním aj v okolitých obciach zaiste nestal. Patrí vám za to všetkým, ktorí sa na jeho vydávaní podieľate, môj úprimný obdiv, úcta a uznanie. Celému redakčnému kolektívu prajem dobré zdravie a naďalej iba samé úspechy.

PhDr. Jela Macková

TÝMTO ŽIJE NAŠA ŠKOLA

ZELENÁ ČI MODRÁ...?

Základná škola v Cinobani sa po dlhoročnej skúsenosti s programom „Zelená škola", púšťa do nového projektu, ktorého charakterizujúcou farbou bude modrá. Zo spomenutého vyplýva, že v tomto prípade pôjde naďalej o ochranu životného prostredia, no naša škola sa začne zaoberať aj ďalším dôležitým elementom prírody, vodou. Desaťročia sa nám nenaskytla šanca na obnovu veľkej pýchy našej školy, fontány. Naši pradedovia, ktorí s láskou stavali tento skvost nášho areálu, by určite boli nadšení z tejto myšlienky, ktorá sa o chvíľu stane reálnou. ZŠ s MŠ Cinobaňa sa umiestnila v rámci výzvy Úradu vlády SR ako správcu programu „Prispôsobenie sa zmene klímy – prevencia povodní a sucha", financovaného z grantov EHP, na prvom mieste medzi školami v poltárskom okrese. Z tohto dôvodu budeme mať možnosť opäť zveľadiť areál našej školy už spomenutým obnovením fontány, vytvorením prírodného jazierka z nevyužívaného bazéna a okrem toho použijeme vyspelejší spôsob efektívneho využitia dažďovej vody. Celkové predpokladané náklady na zrealizovanie spomenutých úprav dosahujú požadovanú sumu takmer 40 000 eur.

Cieľom projektu pod názvom „Rozšírenie vyučovania o opatrenia na zachytenie a využitie dažďovej vody v ZŠ Cinobaňa" je zvýšenie povedomia a vzdelania v oblasti prispôsobenia sa zmene klímy – prevencia pred povodňami a suchom. V definovaní cieľa samozrejme nie je opomenutý termín „vzdelanie", ktorý je v každom z našich projektov prioritou. Popri implementácii tejto problematiky do výchovno-vzdelávacieho procesu, si dávame samozrejme za cieľ spojiť proces učenia sa žiakov s praktickým využitím. Táto metóda osvojovania si vedomostí a zručností je v našej škole zaužívaná už dlhé roky.

O projekte budeme priebežne informovať a občania našej obce budú mať prístup k prehľadným informáciám počas celej realizácie projektu prostredníctvom nášho školského webu www.zsscinobana.edu.sk.

PaedDr. Ľubica Machavová

OBROVSKÝ ÚSPECH NAŠICH DIVADELNÍKOV

Náš divadelný súbor Athéna sa hrou Za Múrom predstavil na divadelnej prehliadke detskej divadelnej tvorivosti Rozprávková skrinka v Poltári.

Múr rozdeľuje dva svety – dobra a zla, spravodlivosti a nespravodlivosti, starého a nového. Za jeho stenou na oboch stranách ale žijú ľudia so svojimi starosťami a radosťami (**Adriana Melicherová, Dominika Gondeková, Radovan Hlaváč a Miroslav Šulek**).

Odstrániť sa ho pokúsia dve deti – Leo (**Matej Fodor**) a Freya (**Karolína Albertová**), ktorých detské srdcia nechápu, prečo ich múr musí rozdeľovať. Vypátrajú, prečo ho postavili a zničia ho. Záverečné slová hry: „**Nič postavené ľuďmi a na ľuďoch dlho nepreží je. Nikdy!**" varujú a upozorňujú na to, aby sa z nás nevytrácala ľudskosť, láska a dobro.

Žiaci podali vynikajúce herecké výkony a v Poltári zožali zaslúžený potlesk a postup na krajskú prehliadku do Žiaru nad Hronom. Ani tu, v silnej konkurencii prevažne divadelných súborov z miest, sa nedali zahanbiť. Zo všetkých divadiel zaujali detského diváka najviac a získali **Cenu detskej poroty** a diplom za stvárnenie spoločensky závažnej témy. Okrem tohto úspešného divadelného predstavenia však v tomto školskom roku nacvičil divadelný súbor aj ďalšie dve hry – rozprávku O dievčati Lipe, s ktorou sa predstavil na Vianočnej besiedke a hru Ťažko je bez mamy, ktorú ste mohli vidieť v rámci školského programu venovaného matkám.

Mgr. Vladimíra Albertová

ÚSPECHY NAŠICH ŽIAKOV

14.3. 2014 – **Obv. kolo Fyzikálnej olympiády** - Karolína Albertová – 4. miesto, Ján Marko – 6. miesto, Ján Surjak – 7. miesto (8.roč.)

21.3. 2014 – **Obv. kolo vo volejbale žiakov** – 3. miesto

24.3. 2014 – **Matematický klokan** - zúčastnilo sa spolu 59 232 žiakov na Slovensku, z toho 14 žiakov 2. – 9.roč. z našej školy. Štartovný poplatok činil 3,50 €. Rada rodičov preplatila polovičnú hodnotu zo štartovného všetkým žiakom, za čo im ďakujeme. Najúspešnejší riešitelia za jednotlivé ročníky:
2. roč. Peter Martin Hegyi-100,0%, 5.roč. David Šafárik-67,5%, 6.roč. Maximilián Katona-25,0 %, 8.roč. Karolína Albertová - 52,5%, 9.roč. Mário Hajtol- 44,2%

9.4. 2014 – **Obv. kolo Matematickej olympiády** - zúčastnili sa 4 žiaci 8.ročníka – M. Fodor, D. Kokavcová, K. Albertová, J. Surjak, ktorí boli úspešní v domácom kole.

25.4. 2014 – **Obv. kolo v malom futbale** – 3. miesto

30.4. 2014 – **Obv. kolo vo vybíjanej žiačok** – 3. miesto

12.5. 2014 - **Slávik Slovenska**- na regionálnom kole obsadila Soňa Borošová, 3.roč. 2. miesto a Peter Boroš, 6.roč. 1. miesto a postúpil do krajského kola.

POZNAJ A CHRÁŇ

Žiaci našej školy sa každoročne zapájajú aj do prírodovedných súťaží. Jednou z nich je aj súťaž *„Poznaj a chráň prírodu svojej vlasti"*. Na to, aby človek mohol spoznávať prírodu, musí jej jednotlivé súčasti vedieť odlíšiť a pomenovať. Preto aj značná časť tejto súťaže je zameraná na správnu identifikáciu a pomenovanie prírodnín. Súťaž je rozčlenená na odbornosti :

Botanika, v ktorej súťažili : Dominika Demeová ,9.roč. a Sandra Gonosová, 6.roč., Zoológia - súťažili : Diana Didiová, 6.roč., Karolína Albertová, 8.roč.,Jana Paulíková, 8.roč. a Denisa Didiová, 9.roč., ktorá obsadila 3. miesto., Geológia - súťažili : Mario Hajtol, 9.roč. a Andrej Gonos, 8.roč.. Všetci riešitelia boli úspešní.

Mgr. Jana Lörinčíková

NÁVŠTEVA ŠTÁTNEJ OPERY

Dňa 19. marca 2014 sa 12 žiakov 2. stupňa s vyučujúcou K. Lenhartovou, v rámci predmetu Výchova umením, zúčastnilo v Štátnej opere v Banskej Bystrici tanečnej tragikomédie – Gypsy roots – čili – cigánske korenie. Rómovi Čobanovi a dievčine bielej pleti Dare bránia spoločenské predsudky vo vzájomnej láske – to je v stručnosti dej tanečného predstavenia. Neobyčajný kolorit predstavenia dotvorila hudba svetoznámeho srbského skladateľa Gorana BREGOVIČA, ktorého skladby sú plné vášní a etnického koloritu.

PaedDr. Katarína Lenhartová

PROJEKT VIEŠ, ČO ZJEŠ?!

Projekt s týmto názvom realizovala dňa 11.februára 2014 v Základnej škole s materskou školou v Cinobani naša bývalá žiačka Ing. Janka Švikruhová, PhD. Projekt bol realizovaný ako Národný projekt KomPrax - " Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť", spolufinancovaný zo zdrojov EÚ.

Určený bol pre žiakov 2.stupňa. Jeho hlavným cieľom bola otázka prediskutovania problematiky pôvodu a distribúcie potravín, s dôrazom na využívanie domácich poľnohospodárskych produktov. Benefitom boli informácie o spravodlivom obchode. Žiaci si osvojovali kritické myslenie, príčiny a súvislosti problému, schopnosti argumentácie, prácu s mapou, vedomosti z geografie. Uvedomovali si postoje a iný pohľad na vec.

Vyskúšali si prácu v tíme. Atmosféra v triede bola veľmi priateľská, žiaci preukázali, že problémy dnešnej doby ich nielen zaujímajú, ale dokážu zaujať aj svoj vlastný postoj k danej problematike.

Ďakujeme realizátorke projektu za vynaložený čas, úsilie a mnoho nových podnetných aktivít.

PaedDr. Ľubica Machavová

DEŇ ZELENÝCH ŠKÔL U NÁS

Foto: archív ZŠ

Ako každý rok, tak aj tento sa naša škola zapojila do Celoslovenského dňa Zelených škôl, ktorý sa symbolicky uskutočnil dňa 16. apríla 2014. Je to deň, počas ktorého školy na celom Slovensku žijú environmentálnymi aktivitami. Cieľom Dňa Zelených škôl je na jeden deň prepojiť a zaktivizovať školy zapojené do programu Zelená škola. Počas tohto a ďalších dní sa u nás v škole uskutočnili tieto aktivity:

Záväzok pre Zem :

- Naši žiaci, učitelia aj nepedagogický personál si v tento deň priniesli desiatu v desiatových boxoch a nápoj v ekofľašiach
- Vyhlásili sme súťaž o najkrajší a najpraktickejší box na desiatu a najkrajšiu fľašu na vodu pod názvom : „Najoriginálnejší box a fľaša“
- Súbežne sme uskutočnili podporné informačné aktivity, ako vyhotovenie a roznesenie plagátov do tried, vyhlásenie akcie v školskom rozhlase
- Separáčikovia podali informácie o akcii v triedach

Zelená škola do ulíc a lesa je druhou aktivitou , kde sme si vyčistili našu obec Cinobaňu od čiernych skládok

- Vyhotovili a rozmiestnili sme drevené infotabule v obci s výzvou pre likvidáciu psích exkrementov
- Vyhlásili sme zbierku pre útulok psov v Lučenci

Treťou aktivitou je Zelená škola „kde to žije“, kde sme zrealizovali Deň Zeme spojený s konferenciou projektu o psíkoch

- Spolupracovali sme s materskou školou v rámci Dňa Zeme
- Zapojíme sa do súťaže ,, Zapoj, zachyť, zdieľaj´´, ktorá je súťažou videí, reportáží a komiksov o činnosti našej Zelenej školy s klipom k našej vlastnej pesničke Zelená škola
- Na našej konferencii sme mali vzácneho hosťa- pani riaditeľku psieho útulku v Lučenci – Katarínu Ferenczovú a vzácnymi hosťami boli aj psíky, ktoré do školy priviedla p. riaditeľka, ale aj p. učiteľka Ivana Zoková a Michaela Balážová. P. učiteľ Rojík nám predviedol zaujímavé veci z oblasti poľovníctva a ochrany prírody

Plagátom na tému Zo života Zelenej školy – sme sa zapojili do výstavy plagátov Zelených škôl, ktorá je súčasťou Dňa Zeme.

Nahrali sme aj reláciu do miestneho rozhlasu s výzvou pre občanov obce, aby sa zapojili do brigád na skrášľovanie a vyčistenie si svojho životného prostredia. V školskom aj miestnom rozhlase sme odvysielali záznam z relácie Halabala rádia Regina, kde naši žiaci veľmi pekne prezentovali našu školu aj jej aktivity. Odzneli tam aj dve pesničky našich vychádzajúcich raperských hviezd HD Error.

PaedDr. Ľubica Machavová

LITERÁRNO - DEJEPISNÁ EXKURZIA

POLÍCHNO – LUČENEC

O slávnej rodáčke – spisovateľke Božene Slančíkovej Timrave z Políchna sa naši žiaci učia na hodinách regionálnej výchovy. Tradične si ju však pripomíname aj literárno-dejepisnou exkurziou spojenou s návštevou Novohradského múzea v Lučenci.

V piatok 21. marca 2014 autobus so žiakmi II. stupňa vyrazil do Políchna. Tu nás už čakal pán starosta P. Kyseľ s miestnym p. farárom. Pozreli sme si rodný dom a evanjelický kostol, kde pôsobil otec Timravy. Tieto miesta navštevujeme každoročne, ale musíme obec pochváliť, že múzeum je krajšie a plné nových zaujímavých historických predmetov.

Potom nás čakalo obrovské prekvapenie – bývalá škola je upravená na múzeum s bohatou zbierkou exponátov. Preniesli sme sa v čase a mohli sme vstúpiť do školy od čias Rakúsko-Uhorska až po socializmus.

Políchno je obec, ktorá vymiera. Napriek tomu sa ju snažia zviditeľňovať a prilákať turistov. Všade bolo čisto, sprevádzali nás príjemní a nadšení ľudia, múzeá boli veľmi zaujímavé a – bezplatné. To je už v dnešnej dobe ako zázrak.

Ďakujeme všetkým, ktorí sa nám tento deň trpezlivo a s úsmevom venovali.

Naša vďaka patrí aj zamestnancom Novohradského múzea. Tu žiaci zase absolvovali vzdelávací program Poklady minulosti a odniesli si o tom aj osvedčenie.

Mgr. Vladimíra Albertová

POĎAKOVANIE. ŽIACI ZÁKLADNEJ ŠKOLY ĎAKUJÚ ZA FINANČNÝ SPONZORSKÝ DAR PHARMDR. EVE TALÁNOVEJ (LEKÁREŇ CALENDULA, CINOBAŇA), KTORÝ POMOHOL SKVALITNIŤ ICH VYUČOVACÍ PROCES.

DEŇ MATIEK 2014

História Dňa matiek siaha až do obdobia antiky. V starovekom Grécku oslavovali ženu ako darkyňu života už 250 rokov p. n. l. v podobe slávností na počesť matky všetkých bohov – bohyne Rhey. Oslavy trvali obyčajne tri dni – od 15. do 18. marca. Starovekí Rimania oslavovali sviatok Matronalia, ktorý bol zasvätený bohyni Juno.Za predchodcu Dňa matiek v jeho dnešnej podobe možno považovať tzv. Nedeľu matiek (Mothering Sunday), ktorú začali oslavovať v 16. storočí v Anglicku. V čase sviatku, ktorý bol stanovený na štvrtú nedeľu počas veľkonočného pôstu, sa mohlo služobníctvo žijúce v príbytkoch svojich pánov vrátiť domov k svojim matkám a stráviť s nimi deň. V novodobej histórii ľudstva sa Deň matiek dostal do povedomia na prelome 19. a 20. storočia, a to vďaka Američanke Anne Marie Jarvisovej. Po tom, ako v roku 1907 zomrela jej matka, začala viesť kampaň za vyhlásenie dňa venovaného matkám. Už o dva roky neskôr tento sviatok oslavovali v 45 štátoch USA. 8. mája 1914 iniciatíva vyústila do oficiálneho vyhlásenia druhej májovej nedele za Deň matiek Kongresom USA. Prezident Woodrow Wilson podpísal neskôr dokument, v ktorom bol Deň matiek vyhlásený za celoamerický národný sviatok. Dátum druhej májovej nedele sa rozhodli prijať za svoj takmer všetky krajiny na svete. V Československu sa Deň matiek začal oslavovať v roku 1923, a to najmä zásluhou Alice Masarykovej, dcéry prezidenta T. G. Masaryka a emancipovanej predsedníčky Československého červeného kríža. V 50. rokoch boli oslavy Dňa matiek v komunistickom Československu a ostatných proruských krajinách nahradené marcovým Medzinárodným dňom žien. Tradícia Dňa matiek na Slovensku bola obnovená až po roku 1989, kedy sa začal sláviť druhú májovú nedeľu v roku.

Tento rok pripravili žiaci našej školy pod vedením svojich učiteľov za režisérskej a scénografickej taktovky Mgr. Albertovej a Mgr. Rogožníkovej kultúrny program, ktorý spĺňal najnáročnejšie kritéria estetiky a precíznosti. Na už tradičné kvalitné moderátorské výkony nadviazali prepracované individuálne klavírne vystúpenia začínajúcich virtuózov a poetické vystúpenia žiakov prvého stupňa s nezabudnuteľnými výrazovými prostriedkami, tak výnimočnými pre ich vek a vyvolávajúce úsmevy a spontánny potlesk všetkých prítomných v hľadisku . V tanečných kreáciách spracovaných podľa vlastných choreografických nápadov, či v netradičnom tanečnom ponímaní postavy televízneho seriálu žiaci a žiačky prezentovali vysokú mieru kreativity, fantázie a jedinečnosti. Nič nezostali dlžní očakávaniam ani žiaci špeciálnych tried so svojim tanečným príspevkom a krásnou ľudovou piesňou . Úplne absolútorium prišlo v časti dramatického spracovania jednoduchého rodinného motívu o dôležitosti osobnosti matky, s takmer profesionálnymi výkonmi amatérskych účinkujúcich. V záverečnej pasáži už regionálne známeho hudobného rapového zoskupenia sme boli svedkami nezabudnuteľnej výpovede o rodičovských hodnotách, o láske k matke a otcovi, ktorá hlboko emotívnym spôsobom rozochvela srdcia všetkých prítomných divákov.

Chcel by som poďakovať všetkým účinkujúcim, ale aj tým ,ktorých podiel na programe ostal niekde v pozadí neviditeľný, za krásne popoludnie a vysloviť presvedčenie, že rodičia našich detí môžu byť hrdí a šťastní, že ich ratolesti sú schopné takýchto prejavov.

RNDr. Stanislav Čop, riaditeľ ZŠ s MŠ Cinobaňa

ZUB

Ráno sa budím klasicky päť minút pred zazvonením budíka. Začínam mechanicky vykonávať všetky ranné činnosti, pripravím si raňajky, a až vtedy si uvedomím tupú bolesť v ústach.

Stolička. Už zase ma trápi. Rýchlo v hlave začnem kalkulovať. Naša pani zubárka začína pracovať o 7:30, autobus do školy o 8:30 určite stihnem, nič nevymeškám. Privíta ma milý úsmev sestričky aj upokojujúce reči pani zubárky. Rýchly zákrok, trocha bolesti a je po všetkom. S prianím pekného dňa bežím na autobus.

Náhle sa ale všetko zmení. Nastane zmätok a chaos. Všetci hromadne zháňame nového zubára. Pri siedmom telefonáte prestávam dúfať. Stačí spomenúť, že som z Cinobane a v telefóne sa automaticky ozve odmietnutie. Keď už miesto nemajú žiadni zubári v Lučenci ani v Poltári, začnem obvolávať tých z okolitých dedín. Teda, z okolitých. Do žiadnej z nich sa nedá dostať autobusom, ak, tak len s niekoľkými prestupmi. Mám však ešte šťastie. Suseda, ktorá si kartu nebola prevziať, ju má teraz kdesi v Banskej Bystrici. Smútok nad odchodom milej pani zubárky sa mieša so zúfalstvom a hnevom nad „systémom na Slovensku". Nakoniec sa mi predsa len podarí umiestniť svoju kartu do zásuvky staručkej ordinácie. Teraz pociťujem naozaj len smútok.

Ráno sa budím klasicky päť minút pred zazvonením budíka. Začínam mechanicky vykonávať všetky ranné činnosti, pripravím si raňajky, a až vtedy si uvedomím tupú bolesť v ústach. Stolička. Už zase ma trápi. Rýchlo v hlave začnem kalkulovať. Zubár v obci už nie je. Musím niekoľkokrát autobusom prestupovať, aby som sa dostala do mesta alebo okolitých obcí na ošetrenie. Bez úsmevu a rozhovoru. S tým, že dnes ešte stihnem školu či prácu ani nerátam.

Simona Albertová

Z obecnej kroniky

Práve prebehli oslavy ukončenia 2 svetovej vojny. Pri tej príležitosti som zalistoval obecnej kronike a vytiahol z nej netradičný pohľad na vojnu. Nie z pohľadu bojov, ale zo života bežných ľudí:

„Pre brannú pohotovosť nášho štátu šk.r.1940/41 skončil sa dňa 24.júna 1941. Z miestnych učiteľov nastúpili vojenskú službu Juraj Čanik, Karol Horák a Alexander Hámor.

Hospodárske pomery úradníctva a robotníctva za vojny so dňa na deň sa zhoršili. Jednotlivé potravné články ako múka, cukor a masť boly ľudu pridelované ako distribučné články. Platy a mzdy neboly úmerné s drahotou. Zvlášte robotníctvo v Katarínskej Hute bolo veľmi nespokojné pri nedostatočnom zásobovaní. Svoju nespokojnosť prejavovalo s tým, že miesto natiskaného pozdravu „Na stráž!" robotníctvo pri práci vzájomne sa zdravilo „Nemám chleba". Veľké nedostatky v potravných článkoch, ktoré sa objavily ako dôsledky vojny, šírily medzi robotníctvom a úradníctvom veľkú nespokojnosť. Občania boli presvedčení, že táto vojna skončí sa s porážkou Nemecka, každý počúval cudzozemské rozhlasové stanice ako Londýn, Moskva a Ameriku, rozširoval šepkanú propagandu, tak podrýval autoritu a základy Slovenskej republiky. Uvolnila sa morálka medzi občianstvom, jedni kradli, druhí vykorisťovali svojich sociálne slabších spoluobčanov. Dňa 19.augusta 1942 neznámy páchateľ vlámal sa do bytu Eleny Salajovej (Kejdej). Zlodej ukradol jej šatstvo v hodnote 6.000.-Kčs.

Pri tohoročnej mlatbe pri mlátačkách boli vrchnostensky ustanovení komisári. Gazdovia museli svoje prebytky úrody predať „MONOPOL-u za úradne stanovenú cenu. Cena obilia na čiernom trhu prevyšovala Kčs 1.000.- Niektorí gazdovia využitkujúc vojnovú konjuktúru zbohatli, kým úradníctvo

a robotníctvo postrádalo tie najnutnejšie denné potreby.

Dňa 4. a 9.septembra 1942 preletely prvý raz cez Cinobaňu ruské bombarďáky. Letely nad Maďarsko, kde bombardovaly vojensky dôležité objekty. Za bojov v Rusku a Afrike medzi mocnosťami Osi a Spojencov doma hospodárske pomery so dňa na deň sa zhoršovaly. Z obchodov zmizol koloniálny tovar, kvitol „Čierny obchod". Nesvedomití čierni obchodníci využitkujúc hospodársku situáciu sučasnej vojny, načierno predávali úradníctvu a robotníctvo potraviny, šatstvo a iné životné potreby. Za 1q pšenice žiadali 700 - 1000.- Ks (úradná cena 250.-) za 1 kg múky 15 - 20 Ks, za 1 kg masti 150 Ks, (24 Ks) za 1 kg masla 80 - 90 Ks, (14 Ks), za 1 m^3 palivového dreva 150 Ks (25 Ks), za 1 pár päťtýždňových prasiat 1.600 Ks (110 Ks), za jeden pár volov 12.000 Ks (2.500 - 3.500 Ks) za jednu kravu 6.000 - 7.000 Ks (1.200 - 2.500) za 1 pár koní 45.000 - 50.000 Ks (3.000 - 5.000 Ks) za 1q zemiakov 130 Ks (35 - 40 Ks)

V súvislosti s vojnou podobne sa zvýšily ceny šatstva obuvi a iných životných potrieb. Za 1m súkna sme platili 300 - 700 Ks (100 - 150), za 1 pár obuvi 250 - 300 Ks (70 - 100 Kčs), za 1 jeden klobúk (300 - 500 Ks (60 - 100 Kčs), za jednu košeľu 200 - 500 Ks (40 - 60 Kčs)."

Julo Jarábek

MEMORIÁL EVALDA KANTORÁKA 28. júna 2014

Zahájenie turnaja o 11.00 hod
na futbalovom ihrisku CŠK Cinobaňa

Súťažné mužstvá: Málinec, Tomášovce, Divín, Cinobaňa, veteráni Cinobaňa a Málinec

Vstupné: 2,00 €/ Ženy a študenti: 1,00 €/
Deti do 15 rokov: ZDARMA

Po ukončení turnaja od 20.00 – 24.00 hod.
VOĽNÁ ZÁBAVA A DISKOTÉKA

Hlavní organizátori:
CŠK Cinobaňa, Obec Cinobaňa a Občianske združenie Cinobančan

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

Jubilanti

V mesiacoch máj a jún sa dožívajú životných jubileí

- **Viera BRAČOKOVÁ** (Cinobaňa)
- **Elena MLYNKOVÁ** (Cinobaňa)
- **Mária KLIMOVÁ** (Cinobaňa)
- **Emília SPODNIAKOVÁ** (Turičky)
- **Emília KOŽIAKOVÁ** (Kat. Huta)
- **Milan KORIM** (Cinobaňa)
- **Ondrej MÁTEJ** (Cinobaňa)
- **Pavel KMINIAK** (Kat. Huta)
- **Štefan VANTRUBA** (Cinobaňa)
- **Mária KONÁREKOVÁ** (Cinobaňa)
- **Daniel GOMBALA Ing.** (Maša)
- **Elena KORIMOVÁ** (Cinobaňa)

Mnoho zdravia, šťastia, spokojnosti a pohody v kruhu blízkych prajú členovia ***Komisie pre občianske záležitosti pri OZ v Cinobani.***

Opustili nás

Samuel Ďuriška, Pavol Hrnčiar, Emil Mičuda

Česť ich svetlej pamiatke.

Gratulujeme

Pavel Kminiak

75 rokov

Milý ocko, k Tvojmu vzácnemu životnému jubileu Ti zo srdca želáme mnoho zdravia, šťastia, veselosti a nech Ťa ešte dlho tešia obľúbené melódie heligóniek.

S láskou Tvoji najbližší

Ročník: X **Číslo:** 3/2014 **Dátum vydania:** jún 2014 **Vydáva:** Obec Cinobaňa, IČO: 00316008. Registrované na MK SR pod číslom: EV 3153/09, dvojmesačník, ISSN 1339-1011 **Adresa:** Banská ulica 315/1, 985 22 Cinobaňa **Redakčná rada:** Pavol Korim – predseda komisie, Silvia Očovanová - šéfredaktor, grafická úprava, Mgr. Vladimíra Albertová – redaktor, pravopisná a štylistická úprava, Jozef Varga – redaktor, Július Jarábek – redaktor, Simona Albertová - redaktor **Kontakt:** Tel.: 047 / 43 95 106, 0907/407821, e-mail: ocovanova@cinobana.sk